

ВІЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

На правах рукопису

ГЕОРГІЄВ БОГДАН ГЕННАДІЙОВИЧ

ДЕТЕРМІНАНТИ СОЦІАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ В
ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Спеціальність 242 Туризм
(код) (назва спеціальності)

Освітня програма Туризм
(назва)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра

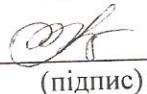
Науковий керівник:
Джинджоян Володимир Вергарович,
доктор економічних наук, доцент

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол засідання кафедри

№ 9 від 14.06.2022 р.

Завідувач кафедри

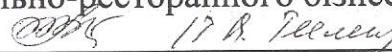
 Георгієв Богдан Геннадійович
(підпис) (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Дніпро, 2022

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
 Рівень вищої освіти бакалавр
 Спеціальність 242 «Туризм»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри туристичного та
 готельно-ресторанного бізнесу

 17.8.2022
 « 11 » 04 2022 року

З А В Д А Н И Я НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ (ПРОЕКТ) СТУДЕНТУ

Георгієву Богдану Геннадійовичу

1. Тема роботи Детермінанти соціального спрямування в туристичній діяльності затверджена наказом по університету від 06.05.2022 р. № 25-02

Керівник роботи (проекту) д.е.н., доц. Джинджоян В.В

2. Строк подання студентом роботи (проекту) 10.06.2022 р.

3. Вихідні дані до роботи (проекту): статистична звітність міжнародних організацій, регіональних об'єднань та органів державної влади країн; наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з питань глобальної проблематики розвитку світового туризму; національні та міжнародні нормативно-правові документи.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

Вступ

Розділ 1. Теоретичні основи дослідження детермінант соціального спрямування в туристичній діяльності.

Розділ 2. Дослідження стану та новітніх трендів соціального спрямування в туристичній діяльності.

Розділ 3. Перспективи розвитку та шляхи реалізації заходів соціального спрямування в туристичній діяльності

Висновки

Список використаних джерел.

АННОТАЦІЯ

Георгієв Б.Г. Детермінанти соціального спрямування в туристичній діяльності: 82 с., 16 рис., 3 табл., 59 джерел.

Дипломна робота на здобуття рівня вищої освіти «бакалавр з туризму». – Дніпровський гуманітарний університет, Дніпро, 2022.

Досліджено теоретичні основи детермінант соціального спрямування в туристичній діяльності. Здійснено аналіз стану та новітніх трендів соціального спрямування в туристичній діяльності. Визначено перспективи розвитку та шляхи реалізації заходів соціального спрямування в туристичній діяльності.

Ключові слова: теоретичні, основи, соціальне, спрямування, туристична, діяльність, тренди, туристична, діяльність, перспективи, розвиток, реалізація, заходи.

ABSTRACT

Georgiev B.G. Determinants of social orientation in tourism: 82 pp., 16 figures, 3 tables, 59 sources.

Thesis for the level of higher education "Bachelor of Tourism". - Dnieper University for the Humanities, Dnipro, 2022. The theoretical bases of determinants of social orientation in tourist activity are investigated. The analysis of the state and the latest trends of social orientation in tourism is carried out. Prospects of development and ways of realization of measures of a social direction in tourist activity are defined.

Key words: theoretical, bases, social, direction, tourist, activity, trends, tourist, activity, prospects, development, realization, measures.

АННОТАЦИЯ

Георгиев Б.Г. Детерминанты социальной направленности в туристической деятельности: 82 с., 16 рис., 3 табл., 59 источников.

Дипломная работа на получение уровня высшего образования «бакалавр по туризму». – Днепровский гуманитарный университет, Днепр, 2022.

Исследованы теоретические основы детерминант социальной направленности в туристической деятельности. Осуществлен анализ и новейших трендов социальной направленности в туристической деятельности. Определены перспективы развития и пути реализации мер социальной направленности в туристической деятельности.

Ключевые слова: теоретические, основы, социальное, направление, туристическая, деятельность, тренды, туристическая, деятельность, перспективы, развитие, реализация, мероприятия.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕТЕРМІНАНТ СОЦІАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ В ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	10
1.1. Сутність сфери соціального спрямування в туристичній діяльності.....	10
1.2. Економічне значення соціального туризму та практик соціального спрямування в туристичній діяльності	17
1.3. Систематизація методів оцінки впливу практик соціального спрямування в туристичній діяльності на загальноекономічні показники.....	23
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ТА НОВІТНІХ ТРЕНДІВ СОЦІАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ В ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	30
2.1. Зарубіжний досвід та тренди соціального спрямування в туристичній діяльності.....	30
2.2. Аналіз сучасного стану соціального туризму та практик соціального спрямування в туристичній діяльності України	38
2.3. Оцінка впливу практик соціального спрямування в туристичній діяльності України на загальноекономічні показники	44
РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ СОЦІАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ В ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	50
3.1. Обґрунтування перспективних напрямів організації соціального туризму.	50
3.2. Роль не держаних інституцій у організаційному забезпеченні практик соціального спрямування в туристичній діяльності.....	57
3.3. Реалізація програм соціального захисту населення в контексті детермінант соціального спрямування в туристичній діяльності України.....	64
ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77

ВСТУП

Розвиток і реалізація потенціалу людини багато в чому залежать від економічних відносин, що склалися, існуючої державної політики в країні, національного багатства та багатьох інших факторів. Для країн із високим рівнем добробуту народу характерна політика, спрямована на підвищення якості людських ресурсів, на гуманне використання людського капіталу на благо економічного зростання. Новітня ситуація в Україні характеризується негативними тенденціями у соціально-трудовій сфері, в результаті чого більшість населення потрапила у важке економічне становище. При цьому держава перестала бути основним інституційним гарантом захисту населення, відбулася деградація управління працею, інститути соціального страхування та партнерства не набули необхідного розвитку. Закономірним результатом цих тенденцій є різке зниження якісних та кількісних характеристик трудового потенціалу, а також виникнення негативних проявів негуманного ставлення до праці та суспільства в цілому. У зв'язку зі значним відставанням у розвитку економічної системи, якість життя і ступінь розвитку трудових ресурсів та багатьох інших факторів, необхідно найближчим часом здійснити реструктуризацію нашої економіки. Її переорієнтація, оновлення і переоцінка повинні бути спрямовані на розвиток процесу гуманізації економічного зростання на всіх рівнях управління, оскільки в найближчі десятиліття він матиме для російської економіки значне, а можливо, і вирішальне значення.

В таких умовах соціальний туризм та практики соціального спрямування в соціальній сфері мають дуже велике значення беручи до уваги наявні проблеми, пов'язані зі складною демографічною ситуацією, високим рівнем трудової активності населення, нерозвиненістю інфраструктури ринку праці та невідповідністю структури професійної підготовки до сучасних вимог. Державна політика на ринку праці спрямована на стимулювання

процесів створення формальних та неформальних інститутів, що забезпечують соціальний захист працівника, на всебічний розвиток трудового потенціалу, що, зрештою, визначатиме механізми гуманізації економічного зростання. Одним із основних інститутів, що надають позитивний вплив на розвиток цього процесу, має стати інститут соціального туризму, розвиток якого потребує нової концептуальної моделі.

У той час як трудовий потенціал країни продовжує скорочуватися, а його якісні характеристики говорять про фізичну та моральну деградацію працездатного населення, тільки соціальний туризм здатний комплексно впливати на розвиток трудового потенціалу (мається на увазі його вплив на три основні якісні складові трудового потенціалу: психофізіологічну, кваліфікаційну і соціально-особистісну), і вивести його із кризового стану. Разом з тим розвиток соціального туризму носить так званий мультиплікативний характер, коли розвиток однієї галузі - туризму - спричинить за собою сплеск економічної активності в інших галузях і, як наслідок, загальне зростання національної економіки у поєднанні з гуманістичним початком.

Дослідженням проблем сутності та ролі соціального спрямування в туристичній діяльності приділено багато уваги з боку таких науковців як: О.В. Алейнікова, В.Г. Андрійчук, Л.М. Березіна, В.Г. Бодров, В.М. Бондаренко, Н.В. Бондарчук, Н.М. Васильєва, М.В. Газуда, М.В. Гладій, О.С. Головачова, Л.В. Дейнеко, Ж.В. Дерій, М.Я. Дем'яненко, В.В. Джинджоян, О.А. Єрмоленко, У.В. Іванюк, Д.Ф. Крисанов, А.В. Ключник, М.Ф. Крапивко, А.С. Лисецький, М.А. Лендел, І.Л. Сазонець. Однак аспекти методів оцінки впливу практик соціального спрямування в туристичній діяльності на загальноекономічні показники дослідженні не в повній мірі.

Об'єктом дослідження дипломної роботи є процес соціального туризму та практик соціального спрямування в туристичній діяльності.

Предметом дослідження є впливу практик соціального спрямування в туристичній діяльності на загальноекономічні показники.

Метою дипломної роботи є обґрунтування перспективних напрямів організації соціального туризму.

Основні завдання, спрямовано на досягнення поставленої мети:

- виявити сутність сфери соціального спрямування в туристичній діяльності;
- виявити суспільно-економічне значення соціального туризму та практик соціального спрямування в туристичній діяльності;
- систематизувати методи оцінки впливу практик соціального спрямування в туристичній діяльності на загальноекономічні показники;
- узагальнити зарубіжний досвід та тренди соціального спрямування в туристичній діяльності;
- провести аналіз сучасного стану соціального туризму та практик соціального спрямування в туристичній діяльності України;
- провести оцінку впливу практик соціального спрямування в туристичній діяльності України на загальноекономічні показники;
- запропонувати перспективні напрями організації соціального туризму в Україні
- обґрунтувати роль державних інституцій у просуванні та розвитку освітнього туризму в Україні.
- запропонувати перспективні заходи соціального захисту населення в контексті детермінант соціального спрямування в туристичній діяльності України.

Методологічна база роботи формувалась на основі праць класиків економічної теорії та економіки знань, джерел навчальної, монографічної та періодичної літератури з обраної теми, видань, досліджень та звітів міжнародних організацій.

Інформаційну базу наукового дослідження становили нормативно-правові акти щодо регулювання функціонування міграційних процесів держав реципієнтів трудових мігрантів в контексті міжнародної

конкурентоспроможності, офіційні матеріали Державної служби статистики України та її регіональних управлінь, статистичні дані Європейського Союзу, власні аналітичні напрацювання автора, державні та регіональні програми соціально-економічного розвитку, інтернет-ресурси.

Методи дослідження: теоретичного та емпіричного дослідження, абстрактно-логічний, економіко-статистичний, аналізу і синтезу, логічний, експериментальний, графічний.

Результати апробації та впровадження: розглянуті та обговорені на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Теоретико-прикладні аспекти розвитку туризму та гостинності в умовах міжнародної економічної інтеграції», а також опубліковані у тезах «Систематизація методів оцінки соціального спрямування в туристичній діяльності».

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи сутність сфери соціального спрямування в туристичній діяльності на основі узагальнення наявних характеристик сфери соціального спрямування в туристичній діяльності слід вказати, що на нашу думку соціальний туризм – це туризм, який надає економічні можливості за допомогою подорожей та туризму для осіб, які економічно слабкі або перебувають у іншому несприятливому становищі. У цій інтерпретації ініціативи соціального туризму в основному спрямовані на забезпечення економічної вигоди для спільноти, що приймає та верст населення, які не мають змогу власноруч організувати туристичні подорожі. Узагальнюючи сутнісні характеристики сфери соціального спрямування в туристичній діяльності, слід підкреслити, що останнім часом спостерігається сплеск його досліджень, також спостерігається зростання інтересу поза європейського дослідницького співтовариства. Від відносно низького базового рівня обізнаності та розуміння низки систем та програм соціального туризму тепер з'являється набагато більше даних про політичний контекст соціального туризму, типи людей, що підтримуються програмами, та пов'язані з ними переваги.

Визначаючи економічне значення соціального туризму та практик соціального спрямування в туристичній діяльності, узагальнено, що соціальний туризм є частиною загальної концепції туризму і має такі ж самі негативні впливи на економічні процеси, що загалом можна звести до наступних: у деяких випадках, практики соціального спрямування в туристичній діяльності породжують соціальну напруженість, пов'язану з нерівністю у заробітній платі та доходах, між приймаючою стороною та інвесторів, так і всередині самої спільноти; соціальний туризм та практики соціального спрямування в туристичній діяльності можуть спричинити підвищення навантаження на інфраструктуру та послуги, особливо у разі масового туризму чи туризму з високою щільністю населення; соціальний

туризм та практики соціального спрямування в туристичній діяльності у деяких випадках погіршують гендерну нерівність, оскільки жінки, як правило, виконують найчорнішу роботу та отримують найнижчу заробітну плату; соціальний туризм та практики соціального спрямування в туристичній діяльності у багатьох випадках створюють обмежені, сезонні, некваліфіковані та/або низькооплачувані можливості працевлаштування без доступу до навчання; соціальний туризм та практики соціального спрямування в туристичній діяльності можуть бути причиною завищення цін на землю та вартості житла/проживання, що може призвести до переміщення мешканців; соціальний туризм та практики соціального спрямування в туристичній діяльності заохочують домінування багатонаціональних компаній або місцевих впливових осіб, які привласнюють собі все або більшу частину вигод від туристичних операцій; соціальний туризм та практики соціального спрямування в туристичній діяльності іноді створюють високий регіональний витік (відсоток туристичних витрат, що йде з місцевої економіки), стимулюють приплів осіб, які шукають роботу (регіональна імміграція), що може збільшити безробіття та спричинити соціальну напруженість.

В процесі систематизації методів оцінки впливу практик соціального спрямування в туристичній діяльності на загальноекономічні показники на основі узагальнених аналітичних документів нами було прийняте рішення для подальших досліджень використовувати методологію Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО), так як саме ця організація має доступні статистичні масиви оцінки практик соціального спрямування в туристичній діяльності на загальноекономічні показники, коректні з методологічної точки зору.⁷ Організація Об'єднаних Націй визнає Всесвітню туристичну організацію (ЮНВТО) відповідною організацією для збору, аналізу, публікації, стандартизації та покращення статистичних даних про туризм та сприяння інтеграції цих статистичних даних у сферу системи Відповідно до цього мандату Статистичний департамент ЮНВТО збирає статистичні дані

Ім'я користувача:
Федосова Юлія

Дата перевірки:
23.05.2022 00:55:54 EEST

Дата звіту:
23.05.2022 00:56:24 EEST

ID перевірки:
1011291062

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

ID користувача:
100005559

Назва документа: Дипломна_робота_Георгиев_БГ

Кількість сторінок: 79 Кількість слів: 17396 Кількість символів: 126967 Розмір файлу: 339.26 KB ID файлу: 1011179

6.43%

Схожість

Найбільша схожість: 3.32% з Інтернет-джерелом (<https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/Kuranova.p..>)

5.36% Джерела з Інтернету | 270 ..... Сторінка 81

1.3% Джерела з Бібліотеки | 46 ..... Сторінка 83

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0%

Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи

92